

Død og ødelæggelse må ikke gå hen og blive det eneste vi forbinder med klimaændringer.
Tegning Allan Gudio Nielsen

Klima på kogepunktet

- gode råd til fremsynet formidling

Det er rigtig trendy at være klimavenlig. Og et emne, en begivenhed eller en person der er kørt op på darling-niveau, må også ned igen. Jeg nævner i flæng tryghed gennem aktieinvesteringer, kvindelandsholdet i håndbold og Britney Spears.

Klimaet er altså gået hen og blevet stjerner for en aften. Og hvis du personligt tror på, at klimaet har et problem og at vi kan og skal gøre noget ved det, så har du hermed til opgave at sætte tingene i deres rette perspektiv overfor dine tilhørere. For hvis vi rent faktisk skal redde kloden fra os selv, så kommer indsatsen til at række langt, langt ind i det 21. århundrede. Vi skal altså designe en undervisning og skabe et tankegods, vi kan bygge videre på de næste 30 til 50 år.

Jeg har her samlet seks tanker til overvejelse, når du designer din indsats på klimaområdet. De tre første har med fagligheden at gøre og de tre sidste med formidlingen.

Skil skidt fra kanel

Verden er fuld af problemer og lige nu påklistres rigtig mange af dem prædika-tet "klima". Og selv om det betyder spal-teplads og taletid, betyder det også, at mange almindelige mennesker får ud-vandet deres opfattelse, hvad essensen i klima-problemet er. Selvfølgelig er der en stor gråzone og der er klimaaspekter i mange sager, men når "Klimabrev-kassen" i Kristeligt Dagblad besvarer spørgsmål om sur regn og ozonhullet over Antarktis, så er vi ude over græn-sen for, hvad vi kan beskyldte de menne-skeskabte klimaændringer for.

Det er derfor en stor og vigtig opgave, at formidle hvad der er 'klima' og hvad der ikke er. Altså skille skidt fra kanel,

Af Niels Hansen,
pressechef på DMI

så folk kan overskue problemet og meget nemmere beslutte sig for, hvor de vil sætte deres personlige indsats ind.

Undgå argumentativ rovdrift

Selv uden klima-argumentet er hæmningsløst energiforbrug et problem, der skal tackles. Både fordi det giver ikke-klimarelaterede miljøproblemer og fordi vi skal huske, at indkøb af olie og kul i udlandet dræner statskassen.

Samtidig er der på sigt talen om grov udnyttelse af en stadigt svindende ressource. Præcis hvor længe de fossile brændsler rækker er usikkert, men blot det, at hovedparten af de kendte lagre kontrolleres af nogle af verdens mest udemokratiske regimer, burde få os til at tænke os om en ekstra gang.

Summerer vi op på situationen, så er det værste der kan ske ved at vi skifter fokus væk fra kul og olie til vedvarende energi, at vi - hvis klimaforskerne tager fejl - i 2030 står med en energisektor på danske hænder og baseret på danske ressourcer. Det er en mindst lige så valid grund som klimaet for at tænkt grønt og spare energi - og den giver mening for mange, som ellers synes at klima blot er varm luft.

Peg på - og påpeg - de rigtige kilder

Hvem ved noget om klimaændringer? Hvis man skal tro avisernes leder og læserbrevsspalter så er det "alle". Der er ikke den bager, økonom og pensioneret lokofører, som ikke har et vægtigt og vigtigt indspark til debatten om, hvorvidt klodens klima er i bevægelse nu og i fremtiden.

Problemet er, at vi lige præcis på klimaområdet har blandet det legitime i enhvers mening om klimaændringen (hvad skal vi gøre, hvad må det koste, er det vores problem) sammen med det legitime i enhvers mening om eksistensen af klimaændringer (stiger temperaturen, har drivhusgasserne skylden, fungerer klimamodellerne?). Dermed er det blevet meget uklart, hvem der er de egentlige klimaekspertter.

Den måde klimadebatten føres på har skabt stor uklarhed om, hvem der har legitimitet til at mene noget om den naturvidenskabelige del af problematikken. Er Bjørn Lomborg - for ham er det - f.eks. klimaekspert? Public Domain Foto.

Dermed er vi endt med at diskutere et videnskabeligt fænomen som kun få eksperter på verdensplan forstår som om vi alle har den faglige indsigt, der skal til. Og selv om der er eksempler på andre områder hvor der hersker en slags videnskabelig wild west, så hører de til sjældenhederne - kost og ernæring er dog et andet markant område som aktuelt er på vej igennem samme vridemaskine. Men tænk hvis f.eks. onkologerne på Rigshospitalet hele tiden skulle diskutere, hvorvidt kræft rent faktisk eksisterer eller om det er noget, de havde 'fundet på', for at sikre deres fede hyre (noget klimaforskerne ofte må lægge øre til for deres flade offentlige lønninger).

Det er altså vigtigt, at vi understreger at klimaforskningen er en sag for klimaforskerne. Og samtidig understreger, at folk skal indhente deres viden fra legitime kilder og ikke - i alt fald ikke kun - fra dagspressen.

Vær troværdig

Kernen i al klimaformidling - ja i al formidling overhovedet - er troværdighed. Er du ikke troværdig, så flytter du ikke tilhørerne en tøddel, for folk gør hvad du gør - ikke hvad du siger.

Det betyder, at dine handlinger, og de omgivelser du har ansvaret for, skal trække i samme retning som dine udsagn. Derfor kommer du naturligvis standsmæssigt på cykel, når du møder en gruppe i naturen (med mindre du har det helt store udstyr med), der er elsparepære på naturskolen og museet fyrer ikke for fuld knald med åbne vinduer.

Det amerikanske 'High Water Line' er et forsøg på at synliggøre de usynlige klimaændringer.

Projektet udpeger effekterne af højere vandstand og kraftigere stormfloder i amerikanske kystbyer, ved at indtegne ti fod højdekurven gennem det metropole landskab.

Ti fod er - i New York hvor det hele begyndte - den højde vandet når under ekstreme stormfloder som anno 2000 forventes hvert 100. år.

Den type stormfloder bliver meget hyppigere i fremtiden og vil i år 2080 måske forekomme så ofte som hvert 4. år.

Foto: Hose Cedeno.

Synliggør problemet

"Klima" og "klimaændringer" er usynlige - og derfor svære at formidle. Det er ikke muligt at pege på et reelt fænomen og sige "se - der er klima". Og hver gang vi alligevel gør det - om det så er gletscheren i Jakobshavn eller Hurricane Katrina - så lyver vi en lille smule.

Klimaet og dermed klimaændringer er nemlig ren statistik og ikke ét eneste af de fænomener, som i dag bliver nævnt som det endelige bevis for et ændret klima, kan stå alene. Det bliver vi nødt til at acceptere og starte eftersøgningen efter det som vi så kan vise. Og hvad er det så. Her bliver jeg jer langt hen af vejen svar skyldig trods mange tænksomme timer på cyklen. Men lige præcis at visualisere svært tilgængeligt stof er jo en spidskompetence blandt netop jer naturvejledere.

Grin før vi græder

Sidst men ikke mindst, så er det vigtigt at holde Dommedag fra døren. Både i bogstavelig og overført betydning.

Al den dystre klimasnak ender nemlig med at sætte sig som en decideret angst for fremtiden - en angst der fører til passivitet, fordi det hele bare virker udenfor vores kontrol. For at genvinde magten bliver vi nød til at puste arrangement i folk - og hvad er bedre til det end det gode grin som derudover både involvere og sætter tingene i perspektiv?

Vi må altså gerne - jeg mener endda vi skal - lave sjov med den globale opvarmning. Og det er der heldigvis andre med en kvikkere pen end min, der også mener. Tak Allan.

